

Socialstyrelsen

**Dokumentation af
opdatering af den
Socialøkonomiske
Investeringsmodel
(SØM) version 2.2**

juli 2020

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af
Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00

E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Udgivet 25. juni 2020
Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.
ISBN: 978-87-94059-00-8

Indhold

Indledning	2
1 Modul til beregning af konsekvenser under indsatsen	4
2 Dokumentation for effektstudier	5
3 Dokumentation af målgrupper	8
4 Bilag A: Ændringer i SØM	16

Indledning

Dokumentationsrapporten vedrører opdatering af beregningsrammens og vidensdatabasens indhold i version 2.2. af den Socialøkonomiske Investeringsmodel (SØM).

SØM er udviklet af VIVE og Incentive for Socialstyrelsen. Den første version af SØM blev offentliggjort i januar 2018 med viden om målgrupper af udsatte voksne og voksne med handicap. I oktober 2018 blev SØM udvidet med tilsvarende viden om målgrupper af udsatte børn og unge. I forbindelse med den aktuelle opdatering af SØM (version 2.2.) har Socialstyrelsen for første gang opdateret viden for de nuværende målgrupper af udsatte børn og unge i vidensdatabasen.

Opdateringen indebærer:

- Et nyt modul i beregningsrammen, der giver mulighed for at beregne økonomiske konsekvenser, mens borgeren stadig modtager indsats
- Opdateret viden om effekt med flere effektstudier vedr. målgrupper på voksenområdet
- Rettelser og forbedringer i definitioner og afgrænsninger af eksisterende målgrupper af udsatte børn og unge, succesmål og konsekvenser
- Opdaterede konsekvensestimater med de nyeste registerdata for børn og unge
 - Datagrundlaget for afgrænsning af målgrupperne er udvidet til 2016. Tidsperioden for de enkelte målgrupper varierer dog afhængig af det tilgængelige datagrundlag og evt. databrud.
 - Datagrundlaget for konsekvensestimaterne er udvidet til 2018

Kapitel 1 indeholder en kort beskrivelse af det nye modul til beregning af økonomiske konsekvenser, mens borgeren stadig modtager indsats.

Kapitel 2 i rapporten indeholder en kort dokumentation for den litteratursøgning, der danner grundlag for udvidelsen med flere effektstudier vedr. målgrupper på voksenområdet.

Kapitel 3 i rapporten indeholder en detaljeret beskrivelse af målgrupper og succesmål på børne- og ungeområdet i SØM version 2.2.

Bilag A beskriver ændringer i målgruppeafgrænsninger sammenlignet med tidligere versioner af SØM, herunder ændringer i målgruppestørrelser, succesrater og standardafvigelse samt antal signifikante konsekvensestimater.

Derudover er SØM version 2.2. blevet udvidet med en række nye målgrupper, som VIVE har udarbejdet for Socialstyrelsen. VIVE har udarbejdet selvstændig dokumentation af disse nye målgrupper, som er tilgængelig på Socialstyrelsens

hjemmeside sammen med dokumentation af litteratursøgningen på voksenområdet, jf. kapitel 2¹.

Betydning af rettelser og opdateringer for konsekvensestimater

Ovenstående opdateringer i datagrundlaget og rettelser i definitioner har betydning for konsekvensestimaterne og det samlede budgetøkonomiske nettoresultat for målgrupper af udsatte børn og unge sammenlignet med tidligere versioner af SØM. Ændringer i konsekvensestimaterne kan skyldes flere årsager:

- Datagrundlaget er opdateret for samtlige målgrupper, hvilket giver information fra de nyeste data om de forventede budgetøkonomiske konsekvenser.
- Rettelser og forbedringer i afgrænsning af målgrupper, succesmål og/eller konsekvenser påvirker tidsperioden og antallet af observationer/personer, som det er muligt at basere konsekvensestimaterne på.
- SØM præsenterer punktestimater i hvert enkelt år, hvor kun statistisk signifikante estimater medtages. Denne tilgang indebærer en vis usikkerhed, og det udvidede datagrundlag vil medføre, at fx estimater der tidligere var statistisk insignifikante - og derved udeladt af beregningerne - nu potentielt medtages (eller vice versa). Dette påvirker nettoresultatet direkte.

Det samlede nettoresultat afhænger også af priserne. En lille ændring i konsekvensestimateret kan derfor få stor betydning for nettoresultatet, hvis prisen på konsekvensen er høj.

Der er ikke foretaget ændringer i selve estimationsmetoderne i forhold til tidligere versioner af modellen. Estimationsmetoderne er beskrevet i den oprindelige dokumentationsrapport for SØM på børne- og ungeområdet².

Socialstyrelsen vurderer, at opdateringen samlet set har forbedret kvaliteten af konsekvensestimaterne i SØM.

Kvaliteten af SØMs konsekvensestimater afhænger altid af det tilgængelige data og mulighederne for at afgrænse relevante målgrupper og succesmål, og estimaterne giver derfor det for nuværende bedste bud på nettoresultatet. Som bruger skal du altid vurdere anvendeligheden af estimaterne i forhold til den konkrete, lokale indsats og målgruppe, beregningen vedrører, og lave de relevante justeringer ud fra din egen viden.

¹ <https://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/socialstyrelsens-viden/som-og-okonomiske-analyser/som/om-som/hent--som>

² <https://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/som-diverse-materialer/dokumentationsrapport-for-udvidelse-af-som-med-udsatte-born-og-unge.pdf>

1 Modul til beregning af konsekvenser under indsatsen

I SØM medregnes konsekvenser som udgangspunkt fra det år, hvor deltagerne færdiggør indsatsen. Det betyder, at hvis varigheden af et forløb fx er 2-3 år, vil modellen regne med, at deltagerne opnår konsekvenserne fra år 3 og frem.

Når et forløb har en varighed på mere end et år, kan man i nogle tilfælde få brug for at tilføje konsekvenser, som (man forventer) borgeren opnår, mens forløbet er i gang. Det kan fx være, at en borger i hjemløshed, der modtager en 3-årig indsats efter Housing First principperne, begynder at gå mere til lægen eller begynder i misbrugsbehandling allerede i løbet af indsatsens første eller andet år. Konsekvenserne skal derfor ikke kun medregnes, efter borgeren har modtaget indsatsen (hvilket er SØMs default-indstilling), men også mens borgeren modtager indsatsen.

I SØM version 2.2 er der derfor tilføjet et nyt modul, der hjælper brugeren med at tilføje de konsekvenser, som brugeren ved, eller forventer, optræder, mens indsatsen er i gang. Modulet findes på fanen "Konsekvenser 2" og er kun synligt, hvis brugeren på fanen "Omkostninger" har angivet, at varigheden af et forløb er mere end 1 år. Trin-for-trin vejledning findes i modulet.

Der er ikke mulighed for at hente viden om konsekvenser under indsatsen i vidensdatabasen, hvorfor brugeren vil skulle foretage egne indtastninger af konsekvenserne. Brugeren kan dog lade sig inspirere af konsekvensestimaterne i vidensdatabasen.

2 Dokumentation for effektstudier

Socialstyrelsen har i SØM version 2.2 opdateret vidensdatabasen med supplerende viden om effekt for følgende målgrupper:

- Voksne med ADHD
- Voksne med udviklingshæmning
- Voldsudsatte kvinder

Der er også opdateret med enkelte studier for målgrupperne Voksne med psykiske vanskeligheder og Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelse, men her er ikke gennemført en systematisk litteratursøgning.

VIVE har leveret supplerende effektstudier med tilhørende dokumentation for følgende målgrupper:

- Voksne i hjemløshed
- Voksne med stofmisbrug
- Voksne med alkoholmisbrug
- Voksne med autisme

I det følgende beskrives fremgangsmåden og resultatet af Socialstyrelsens litteratursøgning.

Litteratursøgning

VIVE foretog den oprindelige litteratursøgning, der lå til grund for de effektstudier, der kom med i vidensdatabasen i den første version af SØM. En stor del af de effektstudier er fra USA og andre lande, som ikke nødvendigvis ligner Danmark. Der har derfor i den opdaterede litteratursøgning været fokus på at udvide med flere studier fra en dansk eller nordisk kontekst. Det er vurderet mindre vigtigt, om søgningen identificerer store systematiske reviews eller små studier. Den vigtigste parameter for relevans er, at studiet er fra en dansk eller nordisk kontekst. Tidsafgrænsningen går tilbage til år 2000.

Processen for søgningerne er den samme på tværs af målgrupper og er som følger:

1: Søgning i en række på forhånd aftalte kilder

Der er søgt i følgende kilder:

- Forskningsdatabasen
- Rockwool Fonden
- VIVE
- Socialstyrelsen (DK)
- FHI - Folkehelseinstituttet (NO)
- Evalueringsportalen (NO)

- Helsebiblioteket (NO)
- Helsedirektoratet (NO)
- Socialstyrelsen (SE)
- Kunskapsguiden (SE)
- Folkhalsomyndigheten (SE)
- Washington State Institute for Public Policy (WSIPP)

De enkelte hjemmesider/databaser er gransket grundigt for at finde relevant litteratur. Indeholder siden en søgefunktion, er der her søgt efter det specifikke emne. Eventuelle oversigter over udgivne publikationer er gennemgået og relevante undersider er gennemset.

2: Søgning i kilder relevante for den specifikke målgruppe

Kilder, der er relevante for den specifikke målgruppe, er identificeret og gennemgået på samme måde som de på forhånd aftalte kilder. Antallet af disse supplerende kilder ligger ikke fast, men varierer i forhold til målgruppen.

Kilderne udvælges i forhold til relevans og troværdighed. De er i lighed med de på forhånd udvalgte kilder primært nordiske, da de vurderes at have størst relevans i en dansk kontekst. Kilderne er typisk relevante forskningsinstitutioner, konsulenthuse, interesseorganisationer, myndigheder eller databaser.

3: Søgning i referencelister

Referencerne i de inkluderede studier fra trin 1 og 2 er også gennemgået, men ikke systematisk.

Søgeord samt den fulde oversigt over fundne studier kan udleveres ved henvendelse til SØM supporten: SOM-support@socialstyrelsen.dk

Resultat af søgningen

Studier, der opfylder inklusionskriterierne, er tilføjet i vidensdatabasen, hvori brugeren kan søge inspiration om indsatser og effektstørrelser.

De studier, der er medtaget i oversigten, er udvalgt ud fra følgende inklusionskriterier:

1. Der er målt kvantitative resultater for borgere efter deltagelse i en social indsats
2. Der er sammenlignet med enten en kontrolgruppe eller resultatmål før deltagelse

Der inddrages sociale og psykosociale indsatser, men ikke rent medicinske indsatser. I Retningslinjer for effektviden i SØMs vidensdatabase³ er de nærmere krav til

³ <https://socialstyrelsen.dk/filer/tvaergaende/socialstyrelsens-viden/som-diverse-materialer/retningslinjer-for-effektviden-i-soms-vidensdatabase.pdf>

studierne beskrevet, lige som det er beskrevet, hvordan der er beregnet en standardiseret effektstørrelse på baggrund af studierne.

Nedenstående tabel viser, hvor mange studier og effektstørrelser, SØM version 2.2 er udvidet med for de fire målgrupper

Målgruppe	Antal effektstørrelser tilføjet i v. 2.2	Antal studier tilføjet i v. 2.2
Voksne med ADHD	62	5
Voksne med udviklingshæmning	212	11
Voldsudsatte kvinder	203	10
Voksne med psykiske vanskeligheder	162	4
Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelse	20	1

Anm: Nogle af de tilføjede effektstørrelser stammer fra studier, der allerede fandtes i SØM. Kun effektstørrelser, der ikke allerede fandtes i de eksisterende studier i SØM, er talt med i tabellen.

3 Dokumentation af målgrupper

Kapitlet beskriver målgruppeafgrænsning og succesmål for udsatte børn og unge i SØM version 2.2.

Målgrupperne tæller:

Udsatte børn og unge

1. Børn og unge med angst, depression eller andre affektive lidelser
2. Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelse
3. Børn og unge med psykiske vanskeligheder: Uden psykiatrisk sygehusbenyttelse
4. Børn og unge med psykiske vanskeligheder: Med psykiatrisk sygehusbenyttelse
5. Børn og unge i forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 52
6. Børn og unge anbragt i plejefamilie
7. Børn og unge udsat for voldelige eller seksuelle overgreb

Målgrupperne af udsatte børn og unge er yderligere opdelt i de følgende to aldersgrupper:

- 6-13 år
- 14-17 år

Data til målgrupperne og estimering af de økonomiske konsekvenser for disse målgrupper er tilgængelig til og med 2018 på tidspunktet for gennemførelse af beregningerne. For at individerne kan indgå i mindst én konsekvensberegning (tidligst år 2 efter målgruppeudtræk) begrænses årene for målgruppeudtræk derfor til senest 2016

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succes mål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Børn og unge med angst, depression eller andre affektive lidelser</i></p>	<p>Børn og unge der i løbet af året er registreret i Landspatientregistret (LPR) eller i Landspatientregistret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DF40-DF48, DF30-DF39 samt alle undergrupper af disse. Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 2005-2016.</p> <p>Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2008 og frem.</p>	<p>Begrænset kontakt til psykiatrien.</p>	<p>Følgende punkter er opfyldt¹:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) er der hverken registreret et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller mere end et forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året. 2. I Sygesikringsregisteret (SSSY) er der ikke registreret mere end en kontakter (KONTAKT) i løbet af året til psykiater (SPEC2 = 24 eller 26). 3. I Landspatientregisteret (LPR) er der hverken registreret et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller mere end et forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året, hvor der er tale om en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en psykiatrisk diagnosekode (C_DIAG = DF09-DF69 eller DF89-DF100 samt alle undergrupper af disse).

¹I Jacobsen et al. (2018) er succesmålet for målgrupper med psykiske vanskeligheder og samtidig misbrug betinget på både mindre kontakt til psykiatrien, samt at misbrugsbehandlingen afsluttes med afslutningsårsagen "færdigbehandlet". Det er ikke korrekt. Der betinges udelukkende på mindre kontakt til psykiatrien i det efterfølgende år.

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succes mål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser</i></p>	<p>Børn og unge der i løbet af året er registreret i Landspatientregistret (LPR) eller i Landspatientregistret psykiatri (PSYK) med en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DF988C, DF90-DF91 samt alle undergrupper heraf. Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 2005-2016.</p> <p>Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2008 og frem.</p>	<p>Begrænset kontakt til psykiatrien.</p>	<p>Følgende punkter er opfyldt¹:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) er der hverken registreret et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller mere end et forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året. 2. I Sygesikringsregisteret (SSSY) er der ikke registreret mere end en kontakter (KONTAKT) i løbet af året til psykiater (SPEC2 = 24 eller 26). 3. I Landspatientregisteret (LPR) er der hverken registreret et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller mere end et forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året, hvor der er tale om en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en psykiatrisk diagnosekode (C_DIAG = DF09-DF69 eller DF89-DF100 samt alle undergrupper af disse).

¹ Succes målet er i Jacobsen og Beuchert (2018) udelukkende betinget på mindre kontakt til psykiatrisk sygehus og praksissektoren. Dette er ikke korrekt. Der betinges også på mindre kontakt med somatisk sygehus (punkt 3.).

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Succes mål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Børn og unge med psykiske vanskeligheder</i>	<p>Børn og unge som i løbet af året oplever et af de følgende punkter:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Landspatientregisteret psykiatri (PSYK) er registreret med minimum et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller minimum to forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året. 2. I Sygesikringsregisteret (SSSY) er registreret med minimum to kontakter (KONTAKT) i løbet af året til psykiater (SPEC2 = 24 eller 26). 3. I Landspatientregisteret (LPR) er registreret med minimum et indlæggelsesforløb (C_PATTYPE = 1) eller minimum to forløb af typen ambulant eller skadestue (C_PATTYPE = 2 eller 3) i løbet af året, hvor der er tale om en aktions- eller bidiagnose (C_DIAGTYPE = A eller B) med en psykiatrisk diagnosekode (C_DIAG = DF09-DF69 eller DF89-DF100 samt alle undergrupper af disse). <p>Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 2005-2016. Målgruppen opdeles på, hvorvidt barnet/den unge har haft psykiatrisk sygehuskontakt</p>	Mindre kontakt til psykiatrien.	Barnet/den unge opfylder ikke længere betingelserne for at indgå i målgruppen. For målgruppen uden psykiatrisk sygehuskontakt betinges der yderligere på, at der heller ikke er psykiatrisk sygehuskontakt ¹ .

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
	<p>(punkt 1. opfyldt) eller ej. Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2008 og frem.</p>		

¹ Succesmålet er i Jacobsen og Beuchert (2018) udelukkende betinget på mindre kontakt til psykiatrisk sygehus og praksissektoren. Dette er ikke korrekt. Der betinges også på mindre kontakt med somatisk sygehus (punkt 3.).

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Børn og unge i forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 52</i>	<p>Børn og unge der i løbet af året er registreret i Børn og unge forebyggende foranstaltninger (BUFO) med en af de følgende paragrafkoder (PGF): 200-290, 406, 415, 420, 425, 430, 435, 440, 450, 451, 455. Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 1985-2016. Derudover betinges yderligere på, at barnet/den unge ikke samtidig eller tidligere i samme periode er registreret med et forløb i Børn og unge anbragte forløbsregister (BUAF). Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2007 og frem.</p>	Undgår anbringelse.	Barnet/den unge er i løbet af året ikke registreret med et forløb i Børn og unge anbragte forløbsregister (BUAF).

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<i>Børn og unge anbragt i plejefamilie</i>	<p>Børn og unge, der i løbet af året er registreret i Børn og unge anbragte forløbsregister (BUAF), hvor anbringelsesgrundlag er forvaltningsafgørelse med samtykke, børne- og unge-udvalget, uden samtykkekrav, eller uoplyst (SAMTYKKE = 1, 2 eller uoplyst), og anbringelsessted er almindelig eller kommunalplejefamilie (ANSTED_KLAS = 2, 3, 4, 5, 14 eller 15). Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 1985-2016. Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2007 og frem.</p>	Undgår institutionsanbringelse, herunder socialpædagogiske opholdssteder og kriminalitetsrelaterede institutionsanbringelser.	Barnet/den unge er i løbet af året ikke registreret med et forløb i Børn og unge anbragte forløbsregister (BUAF), hvor anbringelsesgrundlag er dom eller surrogat for varetægtsfængsling (SAMTYKKE = 4, 5 eller 6) og/eller anbringelsessted er institutionsanbringelse (ANSTED_KLAS = 7, 8, 9, 12, 13, 16, 17, 10).

Målgruppe	Målgruppeafgrænsning	Successmål i kalenderåret efter	Afgrænsning af succesgruppe i kalenderåret efter
<p><i>Børn og unge udsat for voldelige eller seksuelle overgreb</i></p>	<p>Børn og unge der i løbet af året for første gang opfylder et af de følgende punkter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Registreret som offer i Ofre for straffelovsforbrydelser (KROF), hvor gerningskoden er seksualforbryder eller voldsforbryder (OFR_GER7 = [1100000;1200000]). - I Landspatientregisteret (LPR) eller Landspatientregistret psykiatri (PSYK) er registreret med et forløb med en aktions-, bi- eller tillægsdiagnose med en af de følgende diagnosekoder (C_DIAG): DT74, DZ61, DZ768C samt alle undergrupper af disse. <p>Barnet/den unge medtages kun i målgruppen første gang vedkommende opfylder betingelsen inden for perioden 2005-2016. Målgruppen opdeles i aldersgrupperne 6-13 år og 14-17 år på baggrund af oplysninger fra Befolkningsregistret (BEF). Alderen opgøres ultimo året.</p> <p>Pga. databrud estimeres konsekvenserne kun for personer, der optræder i målgruppen i 2008 og frem.</p>	<p>Ikke registreret som offer for overgreb og ingen kontakt til psykiater eller psykolog.</p>	<p>Barnet/den unge opfylder ikke længere målgruppebetingelsen og er derudover heller ikke registreret i Sygesikringsregistret (SSSY) med kontakt til specialerne psykiater, børnepsykiater eller psykolog (SPEC2 = 24, 26 eller 63) i løbet af året.</p>

4 Bilag A: Ændringer i SØM

Bilaget beskriver de overordnede ændringer i forhold til tidligere versioner af SØM. Tabellerne viser ændringer i målgruppeafgrænsninger, herunder antal observationer/personer, succesrater/standardafvigelser og antal signifikante konsekvensestimater i version 2.2. i forhold til tidligere versioner.

Ændringer i forhold til tidligere versioner af SØM

Afgrænsning af målgrupper af udsatte børn og unge:

- For målgrupperne børn og unge med angst, depression eller andre affektive lidelser, børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser og børn og unge med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt blev succesgruppen tidligere afgrænset i 2014 og 2015, selvom Landspatientregistret psykiatri kun er tilgængeligt til 2013. Dvs. at succesgruppen ikke blev betinget på ingen kontakt med psykiatrisk sygehus. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.
- Tidligere blev målgrupperne børn og unge i forebyggende foranstaltninger efter servicelovens § 52 samt børn og unge anbragt i plejefamilie baseret på oplysninger fra registret Børn og unge anbragt (BUA). Registret opdateres ikke længere og i stedet anvendes nu Børn unge anbragt forløbsregister (BUAF). Dette samme gælder de konsekvenser, der tidligere blev baseret på oplysninger fra BUA.
- For alle målgrupper medtages der nu kun individer, der er registreret i Befolkningsregistret (BEF) i samme år, som de findes i den pågældende målgruppe, eller tidligere (dog tidligst i 2005).
- Kontakt med somatisk og psykiatrisk hospital tilskrives de år, sagedagene foregår og ikke som tidligere enten året for udskrivelse eller indskrivning. Dette har betydning for både afgrænsning af målgrupper og konsekvenser

Afgrænsning af forbrug af ydelser (konsekvenser):

- Antal domme opgøres uden ankedomme. Dette gøres ud fra den vurdering, at omkostningerne til et ankeforløb ikke nødvendigvis er helt så store som det oprindelige forløb.
- Antal dage i fængsel opgøres ikke længere ud fra længden af den idømte straf, men ud fra længden på den afsonede straf. Uafsluttede afsoninger sættes til senest at slutte, når den idømte straf er afsonet.
- Hvorvidt serviceydelser fra registret Handicapydelse er godkendt eller ej baseres nu på variabelen HANDLEKOMMUNE. Tidligere blev variabelen BETALINGSKOMMUNE anvendt.
- Kontakt med psykiatriske hospitaler måles i dage i stedet for forløb.

- Optælling af overlappende hospitals-, herbergs-, stofmisbrugsbehandlings- og alkoholbehandlingsforløb er ændret.
- Antal dage i behandling for stof- og alkoholmisbrug samt ophold på herberg beregnes ud fra de specifikke datoer og ikke kun start- og slutmåned.

Estimation:

- Alle kontrolvariable blev tidligere opgjort i året for succes/ikke-succes. De opgøres nu i året, hvor målgruppen afgrænses. Alder måles ultimo året.
- Kvadrateret alder tilføjes som kontrolvariabel i estimeringen af de økonomiske konsekvenser.
- Kvadrateret alder samt to indikatorvariable for antallet af børn i familien (hhv. 1 og 2 eller flere) tilføjes som kontrolvariable i estimeringen af de økonomiske konsekvenser.

Bemærk følgende:

- Perioden for målgruppeafgrænsning er i tidligere versioner perioden, som målgruppetørrelsen i SØM baserer sig på. Det er dog ikke nødvendigvis den samme periode, som der er estimeret konsekvenser for. For det første kræves der, at der er data minimum 2 år efter målgruppeafgrænsningen, for at der kan estimeres konsekvenser (dvs. seneste målgruppeår er 2013, hvis det seneste dataår er 2015). For det andet er kontrolvariablene kun oplyst for perioden 2005-2015 for borgere, der er registreret i VIVEs grunddatasæt, der kan adskille sig fra de registre, som Socialstyrelsen har adgang til via Ministerieordningen. Det er derfor ikke muligt for Socialstyrelsen direkte at genskabe det datasæt, som konsekvensestimaterne i de tidligere versioner af SØM, er beregnet ud fra.

Målgrupper af udsatte børn og unge

Børn og unge med angst, depression eller andre affektive lidelser (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	8.032	12.848
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,87 (0,33)	0,77 (0,42)
Antal signifikante konsekvensestimater	64	61

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med angst, depression eller andre affektive lidelser (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	16.686	23.168
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,82 (0,38)	0,71 (0,46)
Antal signifikante konsekvensestimater	112	102

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	13.928	17.718
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,89 (0,32)	0,72 (0,45)
Antal signifikante konsekvensestimater	21	25

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med opmærksomhedsforstyrrelser (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	6.224	7.500
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,87 (0,34)	0,69 (0,46)
Antal signifikante konsekvensestimater	33	52

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	11.114	10.176
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,58 (0,49)	0,60 (0,49)
Antal signifikante konsekvensestimater	64	34

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med psykiske vanskeligheder uden psykiatrisk sygehuskontakt (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	13.879	11.478
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,68 (0,47)	0,64 (0,48)
Antal signifikante konsekvensestimater	91	73

Note vedr. ændringer og rettelser: Tidligere afgrænsning af succes i 2014 og 2015, selvom PSYK kun var tilgængeligt til 2013. Dette er nu ændret, så succesgruppen kun afgrænses, hvis al nødvendig data er tilgængelig.

Børn og unge med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2007-2012	2008-2016
Antal personer	8.535	24.220
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,93 (0,26)	0,80 (0,40)
Antal signifikante konsekvensestimater	27	38

Note vedr. ændringer og rettelser: Stigningen i antal personer tilskrives en generel øgning i psykiatriske indlæggelser blandt børn og unge i perioden. Desuden kan ændringen i opgørelser af psykiatrisk sygehusbenyttelse i SØM have betydning for stigningen, hvor kontakt med hospitalsvæsenet tilskrives de år, sengedagene foregår og ikke som tidligere enten året for udskrivelse eller indskrivning.

Børn og unge med psykiske vanskeligheder med psykiatrisk sygehuskontakt (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2007-2012	2008-2016
Antal personer	9.676	22.600
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,80 (0,40)	0,71 (0,45)
Antal signifikante konsekvensestimater	68	96

Note vedr. ændringer og rettelser: Stigningen i antal personer tilskrives en generel øgning i psykiatriske indlæggelser blandt børn og unge i perioden. Desuden kan ændringen i opgørelser af psykiatrisk sygehusbenyttelse i SØM have betydning for stigningen, hvor

kontakt med hospitalsvæsenet tilskrives de år, sengedagene foregår og ikke som tidligere enten året for udskrivelse eller indskrivning.

Børn og unge i forebyggende foranstaltninger efter servicelovens §52 (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2004-2013	2007-2016
Antal personer	13.875	25.308
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,98 (0,12)	0,99 (0,08)
Antal signifikante konsekvensestimater	53	44

Note vedr. ændringer og rettelser: Opdateret fra BUA til BUAF. BUFO udvidet med familierettede foranstaltninger fra 2014 og derved flere observationer.

Børn og unge i forebyggende foranstaltninger efter servicelovens §52 (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2004-2013	2007-2016
Antal personer	18.627	23.244
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,98 (0,57)	0,99 (0,12)
Antal signifikante konsekvensestimater	77	46

Note vedr. ændringer og rettelser: Opdateret fra BUA til BUAF. BUFO udvidet med familierettede foranstaltninger fra 2014 og derved flere observationer.

Børn og unge anbragt i plejefamilie (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2004-2013	2007-2016
Antal personer	3.267	3.460
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,95 (0,23)	0,95 (0,22)
Antal signifikante konsekvensestimater	47	43

Note vedr. ændringer og rettelser: Opdateret fra BUA til BUAF.

Børn og unge anbragt i plejefamilie (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2004-2013	2007-2016
Antal personer	2.031	1.944
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,86 (0,35)	0,87 (0,34)
Antal signifikante konsekvensestimater	46	32

Note vedr. ændringer og rettelser: Opdateret fra BUA til BUAF.

Børn og unge udsat for voldelige eller seksuelle overgreb (6-13 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	8.527	11.852
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,93 (0,25)	0,95 (0,21)
Antal signifikante konsekvensestimater	17	22

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppe tidligere kun afgrænset ud fra diagnoser fra LPR. Nu afgrænses der også på baggrund af diagnoser fra PSYK.

Børn og unge udsat for voldelige eller seksuelle overgreb (14-17 år)	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.1 og tidligere	Målgruppeafgrænsning: SØM version 2.2
Tidsperiode	2005-2013	2008-2016
Antal personer	19.324	20.148
Andel, der opnår SØMs succesmål (standardafvigelse)	0,91 (0,28)	0,92 (0,28)
Antal signifikante konsekvensestimater	52	33

Note vedr. ændringer og rettelser: Målgruppe tidligere kun afgrænset ud fra diagnoser fra LPR. Nu afgrænses der også på baggrund af diagnoser fra PSYK.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk